

Р Е Ш Е Н И Е

№ 98

София, 14.09.2020 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд, Второ наказателно отделение, в съдебно заседание на ...шести юли две хиляди и двадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:ТАТЯНА КЪНЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ:ТЕОДОРА СТАМБОЛОВА
ПЕТЯ ШИШКОВА

при участието на секретаряИЛИЯНА РАНГЕЛОВА и на прокурора ...КИРИЛ ИВАНОВ изслуша докладваното от съдия Кънчева касационно дело..№ 402 .. по описа за 2020 г. и за да се произнесе взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по протест на Апелативната специализирана прокуратура срещу присъда № 3/ 22.04.2019 г. по внохд № 517/2018 г. на Апелативния специализиран наказателен съд. Релевирани са оплаквания за допуснати съществени процесуални нарушения, довели до неправилно приложение на закона и се отправя искане за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане от въззивния съд.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура поддържа протеста по изложените в него съображения.

Защитата на подсъдимия Х. А. счита протеста за неоснователен. Излага съображения за несъставомерност на осъщественото от подсъдимия деяние и моли присъдата да бъде оставена в сила.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакувания съдебен акт, установи следното:

Апелативният специализиран наказателен съд отменил осъдителната присъда № 45/05.10.2018 г. по нохд № 361/18 г. на Специализирания наказателен съд и признал подсъдимия Х. Х. А. за невиновен в това, че в периода 17.11.2016 г.- 01.12.2016 г., като длъжностно лице- заместник министър на външните работи- въпреки задълженията си по Заповед № 95-00-386/08.10.2015 г. на министъра на външните работи не е упражнил достатъчен контрол върху работата на Л. М. /директор на дирекция „Бюджет и финанси“/, на Д. И. /директор на дирекция „Сигурност на дейността и информацията“/ и на М. С. /директор на дирекция „Управление на собствеността и МТО“/, на които е възложено управлението, разпореждането и отчитането на обществено имущество и от това са последвали значителни щети за МВнР в размер на 419 934.29 лв., поради което го оправдал по обвинението по чл. 219 ал.2 от НК.

Протестът е неоснователен.

Въпреки маркираното касационно основание по чл. 348 ал.1 т.2 от НПК, в протеста липсват съображения за допуснати съществени процесуални нарушения при установяване на фактите. И това е напълно обяснимо, доколкото въззивният съд е мотивирал подробно извод за безспорна установеност на фактическата обстановка, описана в обвинителния акт и приета от първоинстанционния съд. В допълнителните съображения към касационния протест, изготвеният го прокурор от АСП не изразява

несъгласие с приетите фактически положения. Затова касационният състав не се счита задължен да излага съображения относно процесуалната законосъобразност на проверявания съдебен акт, която очевидно не се оспорва от обвинителната власт.

Основните доводи в протеста се отнасят до приложението на закона. Прокуратурата оспорва извода на въззивния съд за несъставомерност на извършеното от подсъдимия деяние. На първо място са развити съображения, че подс. А. е годен субект на престъплението по чл. 219 ал.2 от НК, доколкото със заповед № 95-00-386/08.10.2015 г. министърът на външните работи му е възложил свои, а не чужди правомощия- контролни функции по отношение на трите структурни звена- трите дирекции, оглавявани от свидетелите М., И. и С..

Върховният касационен съд също счита, че в конкретния случай подсъдимият А. не е годен субект на престъплението, макар и по съображения, различни от изложените в мотивите на въззивния съд.

Субект на престъплението по чл. 219 ал.2 от НК могат да бъдат всички контролни органи, които имат задължение на упражняват предварителен, текущ и последващ контрол върху работата на лицата, на които е възложено управлението, разпореждането или отчитането на обществено имущество. Тезата на АСпНС, че с процесната заповед № 95-00-386/08.10.2015 г. министърът на външните работи е делегирал на подсъдимия не свои, а чужди правомощия не може да бъде споделена. Прокурорът с основание възразява срещу тези доводи, позовавайки се на Устройствения правилник на МВнР, в който е описана йерархичната структура на министерството, правомощията и задълженията на длъжностните позиции и звената в него. Като централен едноличен орган на изпълнителната власт, който ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика в областта на външната политика на БР и международните отношения министърът има широки правомощия, включително да издава правилници, наредби, инструкции и заповеди и да бъде подпомаган от заместник-министрите. В съгласие с тези свои правомощия, с коментирания заповед № 95-00-386/ 08.10.2015 г. министърът е възложил на своите заместник-министри да наблюдават и контролират дейността на различните структурни звена в министерството. С нея обаче на подсъдимия е възложил само общи задължения за наблюдение и контрол над дейността на осем дирекции / включително на процесните три дирекции/, без да са конкретизирани действията, които той следва да извършва, контролирайки дейността на работещите служители и техните директори и то във връзка с осъществяваната от тях дейност по управлението, разпореждането и отчитането на обществено имущество, което е задължително за да е осъществен съставът на чл. 219 ал.2 от НК. В същия смисъл ВКС се е произнесъл с решение № 270/16.04.2020 г. по к.д. № 1087/2019 г. на първо н.о., отнасящо се до същата заповед на министъра на външните работи, въз основа на която е поддържано обвинение за безстопанственост срещу същия подсъдим. С оглед на това, касационният състав приема за правилен извода на въззивната инстанция, че подсъдимият А. не е субект на вмененото му престъпление.

Законосъобразно въззивният съд е приел, че за да е осъществено изпълнителното деяние на престъплението по чл. 219 ал.2 от НК, деецът следва не само да не е изпълнил контролните си задължения върху друго длъжностно лице, но това подконтролно лице да е извършило престъпление. Съдебната практика е категорична, че престъплението по чл. 219 ал.2 от НК е невъзможно без престъпление по ал.1 от законовия текст /Р 379/76 г. II н.о./ или друго престъпление срещу собствеността или стопанството- присвояване документна измама, граждански деликт /Р 223/84 г. I н.о., Р 252/85 г. I н.о./. В случая обвинението не твърди тримата директори на дирекции-свидетелите М., И. и С. да са извършили каквото и да било престъпление при

осъществяване на дейността си по управлението, разпореждането или отчитането на общественото имущество, поради което липсва елемент от обективната страна на престъплението по чл. 219 ал.2 от НК.

В протеста се твърди, че липсата на обвинение спрямо подконтролните лица не е основание за оправдаване на подсъдимия, тъй като престъплението по чл. 219 от НК се извършва при непредпазлива форма на вината, може да бъде реализирано при независимо съпричиняване и не е необходимо наказателната отговорност на всички виновни лица да се ангажира в едно наказателно производство. Така изразената позиция е принципно вярна, но по делото липсва каквато и да било индикация, че обвинителната власт намира поведението на тримата свидетели за престъпно и за какво престъпление те биха могли да отговарят. Не се твърди, че някое длъжностно лице е извършило престъпление, причиняващо щета на МВНР, поради което е невъзможно ангажирането на наказателна отговорност на субекта по чл. 219 ал.2 от НК.

Не е реализиран и третият съставомерен признак на престъплението безстопанственост- неполагането на грижи за повереното имущество от субекта на престъплението да е довело до настъпване на значителни щети за предприятието или стопанството. Няма спор по делото, че в края на м.ноември 2016 г. инкриминираните средства са заплатени от задграничните представителства на фирма „Б.“, която се задължила да им достави и монтира автоматични телефонни централи. Няма спор също, че дружеството установило невъзможност да изпълни договореностите поради липса на регистрация по ДДС в съответната чужда държава и на 05.12.2016 г. върнало средствата на задграничните представителства. Тези обстоятелства сочат, че доставчикът се е отказал от изпълнение на договора и е върнал полученото. Досъдебното производство за извършено престъпление от длъжностни лица в МВНР е образувано на 16.12.2016 г., а подсъдимият А. е привлечен към наказателна отговорност на 16.01.2017 г. В момента на образуване на досъдебното производство, съотв. при повдигане на обвинението, платените средства вече са били върнати, поради което щета за МВНР няма, а това обстоятелство прави деянието на подсъдимия несъставомерно, защото липсва обективния състав на престъплението безстопанственост /Р 78/90 г. ОСНК/. Възражението в касационния протест, че връщането на паричните средства следва да се цени само като смекчаващо вината обстоятелство е неоснователно.

Водим от гореизложените съображения и на основание чл. 354 ал.1 т.1 от НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА присъда № 3/ 22.04.2019 г. на Апелативния специализиран наказателен съд, постановена по внохд № 517/2018 г.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: